

ЈАРНА ЗАПИСНИЦА
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА
ХЕРЦЕГ НОВИ
Број 144
ХЕРЦЕГ НОВИ 30.03.2026 год.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ

ЗА 2025. ГОДИНУ

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

Херцег Нови, 2026.

УВОД

Општи подаци о установи

НАЗИВ: Јавна установа Градска библиотека и читаоница Херцег Нови

СЈЕДИШТЕ: Херцег Нови

АДРЕСА: Трг Херцег Стјепана бр. 6

E-mail: biblhn@t-com.me

Web: <http://www.bibliotekahercegnovi.co.me>

КОНТАКТ: +382 (0)31/321-900

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ЗА ЗАСТУПАЊЕ: директорка Јасна Маслан, мастер културе и туризма

Полазне основе

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2025. године ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови пословала је у складу са планираним програмом рада, уз мања одступања условљена непредвиђеним околностима и текућим потребама током године. Рад Библиотеке заснивао се на важећем нормативном оквиру који уређује област културе и библиотечке дјелатности, као и на општим прописима који се односе на функционисање јавног сектора, уз примјену релевантних стручних стандарда и смјерница. У извјештајном периоду Библиотека је обављала своје функције и задатке, прилагођавајући свој рад потребама постојећих и потенцијалних корисника, у складу са расположивим просторним, кадровским и финансијским капацитетима.

Циљ овог извјештаја јесте да информисе Скупштину општине Херцег Нови о раду Библиотеке и постигнутим резултатима, реализацији планираних програмских активности, намјенском коришћењу средстава, као и о раду органа управљања.

Стручни кадар и стручно усавршавање

Библиотека је у току 2025. године располагала следећом кадровском структуром:

- 2 књижничара – IV степен стручне спреме и положен стручни испит за звање књижничара;
- 1 виши књижничар – VI степен стручне спреме и положен стручни испит за књижничара;
- 5 библиотекара – VII степен стручне спреме и положен испит за звање библиотекара;
- курир-спремачица;
- директор – VII степен стручне спреме.

Током 2025. године у Националној библиотеци „Ђурђе Црнојевић” на Цетињу један библиотекар одслушао је курс Фонд монографских публикација у *Cobiss* систему, ради оспособљавања за рад у различитим сегментима *Cobiss* система.

Осим редовних и нужних *Cobiss* обука запослени у Библиотеци су присуствовали и сљедећим стручним скуповима:

- семинару „Пројекти и иницијативе на западном Балкану“, Будва, фебруар 2025. (присуствовала директорка);
- стручном скупу библиотекара Републике Српске „Библиотеке и културно наслеђе“, Требиње, април 2025. (присуствовали директорка и два библиотекара, од којих је један представио постер-презентацију);
- конференцији библиотекара, архивиста и музеолога – ЛАМ, Цетиње, мај 2025. (присуствовали директорка и један библиотекар, који је том приликом представио свој стручни рад);
- Жичком сабору библиотекара одржаном под темом „Библиотеке и њихови корисници“, Краљево, октобар 2025. (присуствовао један библиотекар, који је том приликом представио свој стручни рад);
- трибини „О читању штампане књиге у дигиталној ери“, Библиотека „Стеван Сремац“, Ниш, октобар 2025. (присуствовала директорка);
- Међународној конференцији „Зелене књижнице“, Народна књижница, Мостар, новембар 2025. (присуствовали директорка и један библиотекар);
- конференцији Библиотекарског друштва Србије, Суботица, децембар 2025. (присуствовали директорка и један библиотекар, који је узео учешћа у панел-дискусији).

Рад Савјета установе

Савјет има предсједника и четири члана, од којих је један из редова запослених у Библиотеци. Савјет је до краја октобра радио у саставу: Госпава Косовић – предсједница, Весна Милошевић, Љиљана Бабић, Божидар Мрачевић – чланови и Војин Лазаревић – замјеник предсједника. Након тога састав Савјета чинили су: Саво Никовић – предсједник, Адријана Ковачевић, Ана Дабовић и Душанка Мрваљевић – чланови.

У извјештајном периоду Савјет ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови одржао је 7 сједница, на којима су разматрана питања од значаја за рад и функционисање Установе.

Савјет је редовно усвајао записнике са претходних сједница, као и кључна планска и извјештајна документа, укључујући Програм рада и Финансијски план за 2025. годину, те Извјештај о раду и Извјештај о приходима и расходима за 2024. годину.

У оквиру својих надлежности, Савјет је доносио одлуке у вези са утврђивањем цијене новог броја часописа *Бока*, као и по питањима текућег финансијског пословања и организације рада, укључујући измјене Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Разматрана су и друга текућа питања, укључујући одобрење једнократне исплате поводом Међународног дана жена.

Током извјештајног периода дошло је до промјена у саставу Савјета, укључујући оставку предсједника, као и активности у вези са расписивањем јавног конкурса за именовање директора, разматрањем пријава кандидата, те обављањем интервјуа са кандидатима и доношење одлуке о избору кандидата.

Такође, одржана је и конститутивна сједница новог сазива Савјета, на којој је формирана комисија за предлагање члана Савјета из реда запослених.

ОСНОВНИ ФОНД И КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

Основна улога Библиотеке јесте да корисницима обезбиједи организован, поуздан и благовремен приступ информацијама. Остваривање ове улоге подразумијева систематично и континуирано управљање библиотечким фондом, које обухвата набавку библиотечке грађе, њену стручну обраду и каталогизацију, адекватно одржавање, праћење и анализу потреба корисника, као и вредновање и пљевљење фонда.

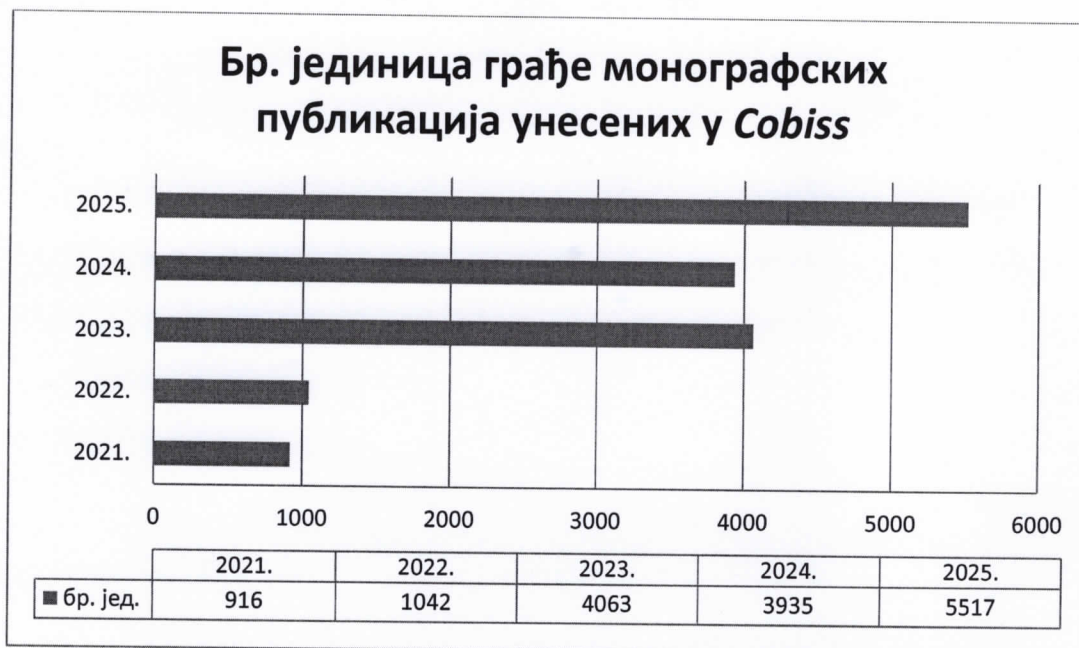
Континуирано принављање књижног фонда представља један од кључних предуслова за квалитетно обављање библиотечке дјелатности, како у погледу допуне и комплетирања постојећих збирки и набавци актуелних књижевних остварења, тако и у обезбјеђивању савремених и релевантних извора информација. У извјештајном периоду набавка библиотечке грађе вршена је путем поклона и куповине.

У циљу праћења текуће издавачке продукције и унапређења набавне политике, директорка је у мају присуствовала Међународном сајму књига у Подгорици, док су у октобру директорка и три библиотекара посјетили Међународни београдски сајам књига.

*

Основни фонд монографских публикација је обogaћен са 892 јединице, од тога је 637 јединица приновљено поклоном, а 255 куповином. Основни фонд серијских публикација обogaћен је са 41 примјерком.

У току 2025. године унесено је 5517 јединица монографских публикација у Cobiss систем. Тенденцију раста библиотечног фонда у Cobiss систему за протеклих 5 година представља сљедећи графикон:

Упоредо са каталогизацијом и рекаталогизацијом фонда стручне и научне књиге, као и фонда Завичајне збирке, наставило се са преслагањем књига на полицама.

Крајем 2025. године Библиотека је имала укупно 1.175 чланова, од чега је 469 лица обновило чланарину или се први пут уписало. Услуге Библиотеке користило је 5.880 корисника, док је читаоницу користило 160 чланова. Током године издато је 12.361 публикација. Услуге међубиблиотечке позајмице користило је 5 корисника, за које је из Националне библиотеке позајмљено 8 књига. Истовремено, једној библиотеци уступљено је 30 књига за потребе организовања изложбе.

Потребно је напоменути да су приказани статистички подаци настали у транзиционом периоду, у којем је евиденција вођена паралелно у електронском и аналогном облику, док протоколи за статистичко праћење још увијек нису били у потпуности утврђени, што је могло утицати на степен прецизности појединих показатеља. Овај сегмент захтијева даље унапређење и системско уређење у циљу обезбеђивања потпунијег и поузданијег праћења података у наредном периоду.

У току 2025. године дошло је до потпуне примјене *Електронске позајмице* у оквиру Cobiss система. Картотека чланова је у потпуности дигитализована и сви чланови су добили нове, електронски читљиве чланске карте. Да би се овај сегмент услуге до краја реализовао неопходно је унијети цјелокупни библиотечки фонд у Cobiss систем, а квалитету услуге би у великој мјери допринијела и употреба mCobiss апликације, за коју је до сада обучен мањи број корисника.

Путем званичног сајта Библиотеке, као и путем *Facebook* странице, јавност је благовремено и континуирано информисана о културним програмима и другим сегментима дјелатности Библиотеке. На електронске упите који су се односили на информације о раду Библиотеке, као и на захтјеве за тематска претраживања и израду библиографија, редовно је одговарано, превасходно путем званичне електронске поште, а дијелом и посредством друштвених мрежа.

У циљу информисања публике о програмским активностима, укључујући гостовања, манифестације, промоције и друге догађаје у организацији Библиотеке, припремани су и дистрибуирани промотивни материјали за електронску и штампану употребу, као што су плакати, позивнице и честитке.

КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ

Литерарни програми које Библиотека организује представљају важан сегмент њене културне и образовне мисије. Кроз књижевне вечери, разговоре са ауторима, представљања књига и тематске програме, Библиотека омогућава непосредан сусрет публике са савременом и класичном књижевношћу, подстичући интересовање за читање и критичко промишљање.

Ови програми доприносе обogaћивању културног живота заједнице, афирмацији домаћих и регионалних стваралаца, као и стварању простора за размјену идеја и дијалог. Истовремено, они представљају значајан вид промоције књиге и библиотечких фондова, као и подстицај за развој читалачке публике.

Кроз овакве активности Библиотека се позиционира као активан чинилац у систему културе и важан носилац културног развоја локалне заједнице.

Међународни сајам књига *Трг од књиге 2025*, одржавао се од 21. до 28. јула, под слоганом „Писац који жели да сачува душу мора да се супротстави својој епохи“, сентенцом Џорџа Орвела, у духу обиљежавања 150-годишњице од првог публикавања *Животињске фарме*. У оквиру *Трга* реализовано је укупно 15 програма, од којих је 13 било књижевних, а у којима су учествовали аутори лауреати значајних награда, као и реномирани посленици књижевне ријечи (Тања Ступар Трифуновић, Верољуб Вукашиновић (*Змајева награда*), академик Јован Делић, проф. др Милан Громовић и проф. др Будимир Алексић, Сања Савић Милосављевић (*Награда Београдски победник*), Марија Ненезић, Марко Погачар, Милена Ђорђејевић, Предраг Кузмановски, Синиша Луковић, др Бојан Јовановић, презвитер др Оливер Суботић, презвитер др Драган Стаменковић, Дејан Алексић, др Александар Мисојчић, Татјана Петернек, Маринко Арсић Ивков (*НИН-ова награда*), проф. др Александар Јерков, Младен Весковић, Миодраг Мајић, Гојко Божовић, проф. др Зоран Пауновић и Небојша Грујичић). Манифестацију је свечаном бесједом отворио један од

најзначајнијих савремених њемачких књижевника Клеменс Мајер. Најмлађој публици представио се Дјечији хор ОШ Милан Вуковић, Удружење умјетника *Високо Це* (Нови Сад) са дјечијом опером *Рибар и златна рибица*, и Дејан Алексић, један од омиљених писаца најмлађих чланова Библиотеке. Књижевни програм употпуњен је кабареом Марка Милошевића и Бориса Режака, као и краћим музичким изведбама Босиљке Кулишић (хармоника), Николаса Морете (гитара), Душице Кордић (вокал, виолина), Николе Вучковића (клавир), Маје Гргић – Ним (цез вокал). На Сајму је учествовало 28 издавача из региона, а понуда књига на штандовима, која је обухватала најновије наслове савремене издавачке продукције, била је разноврсна и прилагођена посјетиоцима различитих узраста и интересовања.

Осим *Трга од књиге*, за одраслу публику током 2025. године уприличени су сљедећи програми:

- књижевно вече *На рубу знаности* са Крешимиром Мишаком, Дворана Парк, 5. април;
- *Љетња психолошка академија* (у суорганизацији са ИК *Clio* из Београда), која је укључивала три панел дискусије (теме: Изазови и могућности савременог пријатељства, Наше окружење и климатска психологија, Шта не може психологија лидерства?). На академији су учествовали еминентни стручњаци из више различитих области, како из земље тако и из региона: проф. др Владимир Димитријевић, клинички психолог и психоаналитичар и некадашњи професор на Одељењу за психологију Филозофског факултета у Београду; проф. др Соња Томовић Шундић, редовни професор на Факултету политичких наука Универзитета Црне Горе; проф. др Вук Вуковић, продуцент и теоретичар медија, предавач и сарадник на више катедри; проф. др Тамара Цамоња Игњатовић, редовни професор на Одељењу за психологију Филозофског факултета у Београду; доц. др Селка Садиковић, доцент на Одсеку за психологију Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду; проф. др Биљана Масловарић, ванредни професор на Филозофском факултету Универзитета Црне Горе; проф. др Владимир Ђурђевић, редовни професор на Факултету за физику Универзитета у Београду; конференцијска сала хотела „Талија“, 26. и 27. мај;
- отварање изложбе и промоција књиге *Мој живот* Маге Магазиновић, башта Музеја „Мирко Комненовић“, 19. септембар;
- представљање 41. и 42. свеске *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*, Културни центар Никола Ђурковић, Котор, 25. септембар (у оквиру ФесКК фестивала);
- представљање другог, допуњеног издања зборника *Књижевност и радио*, приређивача и уредника Ђорђа Малаврзића, Павиљон Градске музике, 10. октобар;
- промоција књиге *Зера луче* Јасенке Лаловић, фоаје Дворане Парк, 24. октобар (у оквиру обиљежавања Дана Општине);

- промоција књиге *Луке* Владимира Пиштала, фоаје Дворане Парк, 11. новембар (у оквиру обиљежавања *Његошевог дана*);
- представљање 41. и 42. свеске *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*, Кућа нобеловца Ива Андрића, 28. новембар.

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

У оквиру сарадње са локалном заједницом – херцеговским основним школама, СМШ ЈУ „Иван Горан Ковачић“, ЈПУ „Наша радост“ и другим организацијама које се баве радом са дјецом и младима, одржан је низ редовних програма.

Рад са дјецом и младима представља један од значајних сегмената дјелатности Библиотеке, усмјерен ка развоју читалачких навика и формирању самосвјесних и активних корисника библиотечких услуга. У извјештајном периоду овај сегмент реализован је кроз редовне суботње радионице, организоване посјете Библиотеци, индивидуално коришћење библиотечких сервиса, обиљежавање значајних датума, програме бесплатног учлањења, гостовања дјечијих писаца, као и организацију литерарних конкурса.

Редовни суботњи програми (*Игром до књиге* (5–8 год) и *Читам, маштам, стварам* (8–12 год)), у којима окосницу рада представља одабрани књижни предлог који библиотекар обрађује са дјецом, одржавали су се у два циклуса, прољећном и јесењем, а одржано је укупно 25 радионица. У оквиру истих истичемо *Светосавски програм* (25. јануар) и *Новогодишњи програм* (20. децембар), који је и сниман за потребе РТХН.

У оквиру горепоменуте сарадње са локалном заједницом, одржан је низ редовних програма:

- 1) **Писац у школама:** у ОШ „Илија Кишић“, „Милан Вуковић“, „Дашо Павичић“ и „Орјенски батаљон“ гостовали су: Весна Алексић и Гордана Тимотијевић (за ученике 4, 5, 6. разреда и поједине старије основце (7, 8, 9. разред) – 12-14. фебруар); Урош Петровић (за ученике од 3. до 6. разреда, 12-13. мај);
- 2) **Гостовање писаца:** Александра Вујисић (19. децембар за 2 групе предшколаца – ЈПУ „Наша радост“, ВЈ Топла), Јелена Вукић (Свјетски дан дјетета, 20. новембар, за ученике 9. разреда ОШ „Илија Кишић“), Дамир Јоцић (поводом Свјетског дана књиге за дјецу, 2. априла – добитник Награде „Душко Радовић“, 2 програма – 28. и 29. марта, у суботу – дружење с писцем), Пеђа Ристић (гостовање у суботњој радионици, 1. марта);
- 3) **Часови у Библиотеци:** а) *Мирослављево јеванђеље у Библиотеци* (за 3. разред ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“, 9. април), б) *Пут до књиге* (за 6. разред ОШ „Милан Вуковић“, 30. мај, и за 6. разред ОШ „Илија Кишић“, 24. октобар), в) *Његошеви дани у Библиотеци*, 13. и 14. новембар – Његош у

- Херцег Новом (3 програма за 3 школе, за 9. разред ОШ „Дашо Павичић“, ОШ „Орјенски батаљон“, 1. разред ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“, 10. и 11. новембар; 1 програм за 6. и 7. разред ОШ „Илија Кишић“, 11. јуна), в) *Херцеговске задужбине и старе бокешке ријечи* (за 5. разред ОШ „Милан Вуковић“, 3. март), г) *Чување бокешког говора* (за 3. разред ОШ „Милан Вуковић“, поводом Међународног дана матерњег језика, 21. фебруара);
- 4) ***Први пут у Библиотеци / Имаш право да знаш:*** а) *Школе се не бојим ја* (предшколци ЈПУ „Наша радост“, ВЈ Игало, Савина, Топла, 17, 28. и 30. април и 27. мај), б) *Андерсен за наше прваке* (за ученике ОШ „Илија Кишић“, програм проводом 220 година од рођења Х. К. Андерсена, 29. април), в) посјета средњошколаца (1. разред ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“, децембар);
- 5) ***Библиотека у посјети...***: а) посјета вртићу поводом Свјетског дана читања наглас – „Изузетна сријета“, свака 1. сријета у фебруару – 5. фебруар – посјете вртићу ЈПУ „Наша радост“ – ВЈ Бијела, Зеленика, Топла (предшколци); б) посјета школама – Дјечија седмица (посјета ОШ „Орјенски батаљон“, Бијела и ПО Баошићи-Ђеновићи и Каменари, 4/5. октобар, за ученике нижих разреда, 4 програма, програм посвећен 110. годишњици од рођења Бранка Ћопића – *У чаробном свијету Бранка Ћопића*, сарадња са Библиотекарским друштвом Србије, Секција за рад са дјецом и младима, у оквиру овог програма реализован је и програм *Часови лектуре у библиотеци*), в) посјета КСЦ Диано – (за средњу балетску групу Диано, 2. и 3. разред Балетске школе, 2 програма – Ана Павлова и Исидора Данкан, 16. јун); г) додјела награда предшколцима за ликовне радове – посјете библиотекара ЈПУ „Наша радост“ (све васпитне јединице, април 2025);
- 6) ***Часови лектуре у Библиотеци***, програм је реализован у оквиру обиљежавања Дјечије седмице, а кроз радионицу посвећену 110-годишњици од рођења Бранка Ћопића – „Јежева кућица“ и друге пјесме и приче;
- 7) ***Читамо заједно – сарадња са Дневним центром***, програм намијењен корисницима ЈУ Дневни центар за дјецу са сметњама и тешкоћама у развоју Херцег Нови – реализовано укупно 10 програма, укључујући и подршку Библиотеке на програмима Спортске игре (април 2025) и обиљежавање Међународног дана особа са инвалидитетом, 3. децембра – програми су се одвијали у просторијама Дневног центра у Суторини, сваког другог уторка у мјесецу, осим државних празника и школских распуста, и повремено услед неких непредвиђених околности);
- 8) ***У посјети Библиотеци...***: а) Свјетски дан читања наглас на више језика – посјета школе *Booka School International* (програм за дјецу странаца у Боки, 6. фебруар); б) Дјечија седмица у Библиотеци – посјета корисника Дневног центра (7. октобар); в) посјета предшколаца ВЈ Савина (разгледање изложбе ликовних радова предшколаца ЈПУ „Наша радост“ и упознавање са радом Библиотеке, 17. април); г) *Плави свијет наше библиотеке* – посјета корисника

Дневног центра (поводом обиљежавања Свјетског дана аутизма, 2. априла – програм одржан 31. марта);

- 9) **„Зелени и хортикултурни“ програми наше библиотеке:** Дан чишћења обала (поводом Међународног дана чишћења обале, радионица за најмлађе и њихове родитеље – *Фока Калина брине о мору*, 20. септембар, сарадња са НВО *Zero Waste* и невладиним организацијама у Херцег Новом);
- 10) **Међушколска сарадња:** Омаж Александру Лесу Ивановићу, обиљежавање 60 година од смрти (9. јун и 13. октобар – ОШ „Дашо Павичић“ – сарадња са ОШ „Илија Кишић“, ОШ „Орјенски батаљон“ / јун 2025. и ОШ „Милан Вуковић“ / октобар 2025);
- 11) **Завичајни квиз „Херцег Нови – наш град“** (поводом Октобарских свечаности у граду, и Дана града, 28. октобра, увијек под слоганом под којим се одржавају Октобарске свечаности, 27. и 28. октобар – за 5. разред ОШ „Дашо Павичић“);
- 12) **Истраживачки пројекти у Библиотеци – Завичајне теме за мале истраживаче – тврђаве, бокешке ријечи и изрази,** Титова вила „Галеб“, Игало, Хотел „Плажа“, Зеленика итд. (за 5. разред ОШ „Милан Вуковић“, фебруар и март 2025, укупно 5 заједничких организованих посјета за потребе израде презентације и постера);
- 13) **Мој пријатељ библиотекар** – индивидуалан рад библиотекара са корисником, по договору; 13 ученика, средњошколаца и студената.

Осим редовних суботњих програма и оних реализованих у сарадњи са локалном заједницом, Библиотека је у току извјештајног периода уприличила и сљедеће програме:

- 1) Учесће на Дјечијем маскенбалу у оквиру 56. Празника мимозе (Групна маска „Алиса у земљи чуда“, фебруар 2025);
- 2) **Торта за осмијех** – учешће у 22. хуманитарној акцији, сарадња са ЈУ Дјечји дом „Младост“, НВО „Омладински центар“, 2. март;
- 3) **4. Литерарно-ликовни конкурс за ученике основних школа Херцег Новог и предшколце**, а поводом Свјетског дана књиге за дјецу – 2. април; конкурс је одржан 18. марта у свим школама и вртићима истовремено, а додјела награда је уприличена 28. марта у читаоници Библиотеке, награде предшколцима додијељене су накнадно у оквиру посјете библиотекара свим васпитним јединицама ЈПУ „Наша радост“ током априла 2025. У оквиру реализације овог програма остварена је и сарадња са листом Удружења црногорских писаца за дјецу и младе „Осмијех“ – објављивање награђених литерарних и ликовних радова;
- 4) **16. Литерарни конкурс „Отвори књигу – отвори свијет“**, поводом Свјетског дана књиге и ауторских права – 23. април, традиционално са ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“, крај априла 2025, за све разреде, додјела награда уприличена је у Библиотеци 5. маја, радови су се писали у школи;

- 5) **Међународни дан породице** – 15. мај, програм се одвијао на Тргу Белависти, сарадња са више институција у граду – ЈУК Херцег фест, ЈУ Музеји и Галерија „Јосип Бепо Бенковић“, ЈПУ „Наша радост“, основне школе у Херцег Новом, Православна црквена општина, 16. мај);
- 6) **Стрип радионица у Библиотеци** (сарадња са Херцеговским стрип фестивалом, у оквиру Стрип викенда, 2. јун, радионицу водио Лука Цакић, стрип цртач);
- 7) Учесће на V Међународном дјечијем карневалу у Тивту (Групна маска „Новски Грозончићи“, 8. јун);
- 8) **Дани Финске у нашем граду и у вашој библиотеци** (за ученике 3. и 4. разреда ОШ „Милан Вуковић“ и ОШ „Дашо Павичић“, 30. септембар);
- 9) Библиотека на Тротинетијади (11. октобар, сарадња са ЈПУ „Наша радост“).

Програмима су обиљежени и сљедећи важни датуми:

Свјетски дан туризма – 27. септембар (за ученике 3. разреда туристичког усмјерења ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“ у сарадњи са Туристичком организацијом Херцег Нови, гост: Милош Ковачевић, 26. септембар);

Свјетски дан писмености – 8. септембар (семинар „Језичке заблуде, митови, језичке недоумице и живи трагови мртвога језика“, ауторке: Светлана Градинац и Тамара Комар, проф. српског језика и књижевности, за ученике старијих разреда свих основних школа и средње школе, као и за грађанство, 8. септембар)

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА

Завичајна збирка представља значајан сегмент дјелатности Библиотеке, као спона између прошлости и садашњости, будући да свједочи о културном, друштвеном и историјском развоју Боке Которске и њеном специфичном идентитету. Посебну вриједност збирке чини грађа која је ријетко доступна у другим библиотекама.

Библиотека континуирано прикупља, стручно обрађује и презентује грађу која се односи на Боку Которску, укључујући дјела аутора поријеклом са овог подручја, публикације тематски везане за регион, као и издања настала на овом простору.

У условима непостојања обавезног примјерка, значајан дио грађе обезбјеђује се путем поклона аутора, издавача и локалних институција, укључујући и ситни библиотечки материјал који представља важан извор за праћење културног живота града.

У извјештајном периоду Завичајна збирка обогачена је са 152 јединице монографских публикација, које су благовремено инвентарисане и каталошки обрађене. Континуирано је пристизала и серијска грађа, као и ситни библиотечки

материјал, чије се прецизније статистичко праћење очекује након обуке запослених за њихову каталогизацију у *Cobiss* систему.

Стручна обрада грађе одвијала се паралелно – каталогизација је била како текућа, тако и ретроактивна. У електронски каталог унесено је 1.706 монографских публикација, чиме је до краја 2025. године обрађено 32,47% фонда многографских публикација. Иако је забиљежен напредак у односу на претходни период, динамика обраде је ограничена сложеностју процеса, недовољним бројем извршилаца и оптерећеношћу запослених другим радним задацима. Приоритет у обради имају монографске публикације, уз потребу да се у наредном периоду интензивира обрада и осталих врста грађе.

Из дневних новина израђиван је *press clipping*. Из новина селековано је, скенирано и електронски похрањено 5.116 чланака.

На захтјев корисника урађено је 20 тематских претраживања уз пропратне библиографске извјештаје, а издато је 148 монографских публикација и 27 серијских.

За вријеме трајања Сајма публикован је и на сајту објављен *Билтен МСК Трг од књиге 2025*.

Крајем децембра 2025. године публикован је 43. број часописа *Бока, зборник радова из науке, културе и умјетности*, који на 323 странице садржи: 5 научних радова, 5 прилога, 4 чланка из категорије грађа и један *In memoriam*.

МАТИЧНА СЛУЖБА

Током 2025. године, у оквиру рада Матичне службе, настављене су активности обиласка библиотека из области матичности ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови.

Обиласци су реализовани у складу са планираном динамиком, при чему су обухваћене библиотеке основних школа: „Дашо Павичић”, „Милан Вуковић”, „Илија Кишић” и „Орјенски батаљон”, као и ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић” и двије специјалне библиотеке: библиотека ЈПУ „Наша радост” и библиотека Архива Црне Горе – подручног одјељења Херцег Нови. Током обилазака библиотека, активности су обухватале:

- разговор са библиотекарима о организацији рада и текућим изазовима,
- увид у стање библиотечког фонда, опреме и кадрава,
- разматрање могућности принављања фонда,
- евидентирање промјена у односу на претходни извјештајни период,
- давање стручних препорука за унапређење рада.

Стање у библиотекама документовано је записнички.

У складу са затеченим стањем, дате су препоруке у циљу унапређења рада библиотека.

Библиотеке су достављале:

- статистичке податке у Матичним картонима
- извјештаје о раду за претходну годину,
- планове и програме рада за 2026. годину.

Матична служба ЈУ Градска библиотека и читаница Херцег Нови благовремено је и у законски предвиђеном року доставила НБЦГ „Ђурђе Црнојевић” извјештаје о свим релевантним аспектима рада библиотека. Као у претхоном извјештају, и у 2025. години недостаје извјештај Специјалне библиотеке „Др Симо Милошевић”, која није доставила тражену документацију јер већ извјестан период није у функцији. О свим изузецима и специфичним ситуацијама обавијештена је НБЦГ „Ђурђе Црнојевић”.

САРАДЊА

Сарадња са библиотекама и сродним институцијама

И током 2025. године Библиотека је наставила да развија и унапређује сарадњу са бројним институцијама из области библиотекарства и културе. Посебно значајна је сарадња са матичном библиотеком НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, која се реализује кроз: едукацију и стручно усавршавање запослених, међубиблиотечку позајмицу, *press clipping* услуге и сву стручну подршку у току године.

Настављена је сарадња са Универзитетском библиотеком из Подгорице, Народном библиотеком и читаоницом Котор, Градском библиотеком Тиват, Народном библиотеком „Стефан Првовенчани“ из Краљева, Библиотеком града Београда, Народном библиотеком „Вук Караџић“ из Великог Градишта, Народном библиотеком „Стеван Сремац“ из Ниша, КЦ Војводине „Милош Црњански“ и Библиотеком Матице српске из Новог Сада, Библиотекарским друштвом Србије и Библиотекарским друштвом Републике Српске.

Потписан је Протокол о сарадњи са Хрватском народном књижношћом, ХНЖ/К из Мостара.

Сарадња са оснивачем и локалном заједницом

Библиотека има одличну и континуирану сарадњу са свим службама и представницима оснивача – Општине Херцег Нови.

Посебан акценат ставља се на сарадњу са васпитно-образовним установама. Она се реализује кроз: бесплатна учлањења, организовање посјета ученика и предшколаца, едукативно-забавне програме, радионице, ликовне и литерарне конкурсе, обиљежавање јубилеја, посјете изложбама и сл.

Сарадња са Дневним центром је настављена и даље се развија кроз различите програмске активности.

Сарадња кроз пројекте и манифестације

У 2025. години настављена је сарадња са Министарством културе и медија Црне Горе кроз подршку суфинансирања програмских активности Библиотеке.

Када је ријеч о манифестацији *Трг од књиге*, сарадња са Туристичком организацијом Херцег Нови настављена је кроз донаторску и организациону подршку.

Сарадња са ФЕСК-ом, учешће на Фестивалу књиге из хуманистике, културе и умјетности кроз промовисање часописа *Бока*, *зборник радова из науке, културе и умјетности*, свесака бр. 41 и 42.

Сарадња са културним ствараоцима и издавачима

И током 2025. године Библиотека је остварила значајну сарадњу са издавачима, књижевним критичарима, писцима, музичарима, глумцима и културним радницима из Црне Горе и региона. Ова сарадња доприноси размјени искустава, квалитетнијем програмском садржају и унапређењу библиотечке дјелатности у цјелини.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Током 2025. године активности у области јавних набавки реализоване су у складу са Законом о јавним набавкама.

За потребе спровођења поступака јавних набавки вршено је:

- континуирано истраживање тржишта,
- припрема спецификација,
- вођење прецизне евиденције,
- службена комуникација са добављачима (електронски и телефонски).

Током извјештајног периода реализовано је више поступака набавки и то:

- набавка за замјену дијела алуминијумске браварије у Пријемном и одјељењу Завичајне збирке,
- набавка канцеларијског материјала, средстава за хигијену и послужења за потребе промоција и манифестација,
- благовремено отклањање мањих кварова,
- набавка дневне штампе,
- набавка књига,
- набавка авио карата,
- услуге смјештаја,
- услуге штампања (по потреби за програмске активности),
- услуга обавезног осигурања запослених,
- услуга одржавања централног гријања,
- услуга одржавања противпожарног и противпровалног система.

У складу са прописима, благовремено су извршене све обавезе према Управи за јавне набавке Црне Горе, укључујући:

- достављање Плана јавних набавки за 2025. годину,
- прибављање сагласности надлежних органа Општине Херцег Нови,
- израду и достављање годишњег извјештаја за 2024. годину.

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

Планска и извјештајна документација

Библиотека и орган управљања – Савјет, благовремено су сачинили, усвојили и доставили надлежним органима сљедећа документа:

- План рада Библиотеке са финансијским планом за 2025. годину;
- Извјештај о раду Библиотеке са финансијским извјештајем за 2024. годину;
- Кварталне финансијске извјештаје;
- Финансијски план и извјештај МСК „Трг од књиге“ 2025;
- Извјештај о спровођењу оптимизације;
- Извјештај о спровођењу плана интегритета;
- План јавних набавки за 2025. годину;
- Извјештај о јавним набавкама;
- Годишњи попис покретне и непокретне имовине са стањем на 31. 12. 2025. године.

Рад управљачких и стручних тијела

Сви чланови управљачких и стручних тијела (Савјет Библиотеке, Издавачки савјет, Чланови редакције, Програмски савјет и Извршни одбор МСК „Трг од књиге“, као и фоормиране комисије и радна тијела) савјесно су и благовремено извршавали послове из своје надлежности.

Уговорни односи и финансијско-административна подршка у пословању

Током 2025. године обновљен је Уговор са овлашћеном књиговодственом агенцијом о пружању књиговодствених услуга, Уговор са фирмом за сервисирање противпожарног и противпровалног система. У јулу мјесецу потписан је нови Уговор о закупу простора у ком је смјештен дио библиотечког фонда, и у припреми је адаптација простора за Одјељење за дјецу и младе.

Економско-финансијски, књиговодствено-рачуноводствени, административни и технички послови у 2025. години обављани су ажурно, у складу са важећим прописима и у предвиђеним роковима.

Благајнички послови, службена кореспонденција, евиденције о присутности запослених, као и пријем и отпрема поште реализовани су уредно и благовремено.

Кадровска питања и организација рада

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста предвиђено је радно мјесто секретара (дипломирани правник са положеним испитом за јавне набавке). Акционим планом ревизорског тијела такође је предвиђено попуњавање овог радног мјеста. Имајући у виду обим и сложеност административних послова, који из године у годину све више расту, попуњавање ове позиције је од посебног значаја.

Тренутно, административне послове обављају директор и виши књижничар, који ће ускоро бити враћен на послове вишег књижничара, и заједно са још два запослена библиотекара бити измјештен у нови постор Одјељења за дјецу и младе. Такође, један од запослених, који је распоређен на радно мјесто књижничар у октобру мјесецу 2026. године стећи ће услове за пензију. Слиједећи новонасталу ситуацију стекли су се услови за измјену Правилника о систематизацији радних мјеста како би се правилном расподјелом радних мјеста и послова постигао развој установе.

Неријешена инфраструктурна питања

Остају неријешена следећа питања, за која је потребно се заузети:

- обезбјеђивање већег смјештајног капацитета за библиотечки фонд,
- реновирање и адаптација Читаонице,
- реновирање тоалета и водоинсталација,
- наставак замјене браварије,
- реновирање просторија намијењених корисницима и запосленима.

Препоруке за унапређење рада:

Запошљавање библиотекара, квалификованих лица дефицитарне струке, а који су неопходни за нормално функционисање Библиотеке. Према *IFLA – UNESCO смерницама за развој јавних библиотека* на 2.500 становника потребно је најмање једно стручно лице запослено на пуно радно вријеме. Када се ова формула примијени на наше локалне услове (Херцег Нови је по задњем, прелиминарном попису из 2023. имао око 32.000 становника) долазимо до броја од најмање 13 неопходних стручних лица, а да би Библиотека могла да остварује све задатке и циљеве ради којих је и основана од стране Општине Херцег Нови. Свјесни смо тога да у овом тренутку није реално очекивати да се број стручних запослених у Библиотеци може у кратком временском периоду повећати за скоро 100%. У исто вријеме, сматрамо да би, ради унапређивања рада Библиотеке, свакако требало кренути са имплементирањем горе наведених смјерница, и у том смислу запослити барем још два стручна лица.

Јасна Маслан, директор
ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови

